

Jeloniński

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04; 29-35-69
ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefon dyżurny: 21-34-34
Telex: 816-436

BS/60/25/90

SPOŁECZNE REAKCJE NA WYSTĄPIENIA ANTYRADZIECKIE I ANTYPEZETPEEROWSKIE

Komunikat z badań

Warszawa, marzec 1990 r.

W kolejnym badaniu CBOS¹ pytano respondentów m.in. o ich stosunek do osób okupujących budynki po byłej PZPR oraz o opinie na tak kontrowersyjny społecznie temat, jakim jest podział majątku po niej, a także o ocenę biorących udział w wystąpieniach antyradzieckich i sposób interwencji służb porządkowych w przypadku owych demonstracji.

Przy interpretacji odpowiedzi badanych przyjęto, że pytania nie dotyczyły sympatii ankietowanych do osób biorących udział w zajmowaniu budynków byłej PZPR lub w manifestacjach antyradzieckich - na co wskazywałaby ich forma - ale dotyczą aprobaty tych faktów.

Zajmowanie budynków po byłej PZPR w komunikacie nazwano wystąpieniami antypezetpeerowskimi.

1. Stosunek ankietowanych do wystąpień antypezetpeerowskich i antyradzieckich

Na pytanie: *Czy do osób zajmujących, okupujących budynki byłej PZPR odnosi się Pan(i): z oburzeniem, z obojętnością, ze zrozumieniem?* odpowiedziąno: pierwszą możliwość wybrało 32,2% ankietowanych, drugą - 26,0%, trzecią - 29,9%. Pozostali respondenci (11,8%) nie mieli wyrobionego zdania w tej kwestii.

Z kolei na pytanie: *Czy do osób biorących udział w wystąpieniach antyradzieckich odnosi się Pan(i): z oburzeniem, z obojętnością, ze zrozumieniem?* odpowiedziało odpowiednio: 44,9, 23,4, 18,2% badanych. Nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi 13,4% osób.

Sprawdzono, czy odpowiedzi w przypadku obu zmiennych - wystąpienia antyradzieckie i antypezetpeerowskie - rozkładają się podobnie. W tym celu dokonano ich wzajemnego zestawienia, wyłączając tych, którzy odnosili się do ocenianych zachowań z obojętnością. Na początku porównano (tab. 1), jak osoby oceniające z oburzeniem i zrozumieniem wystąpienia przeciw ZSRR odnoszą się do wystąpień przeciw PZPR.

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia (2)" - badanie przeprowadzone w dniach 16-19 lutego 1990 r. na 1498-osobowej próbie udziałowej dorosłej ludności kraju.

Tabela 1

w procentach

Wystąpienia antyradzieckie	Wystąpienia antypezetpeerowskie	
	oburzenie	zrozumienie
Oburzenie	65,2	5,5
Zrozumienie	15,2	80,2

W tabeli 1 widać, że wyniki rozkładają się symetrycznie. Spośród tych, którzy z oburzeniem odnosili się do wystąpień antyradzieckich, 65,2% potępia wystąpienia przeciw partii, a jedynie 5,1% traktuje je ze zrozumieniem. Natomiast grupie tych, którzy podchodzą ze zrozumieniem do demonstracji antyradzieckich, 80,2% tak samo odniosło się do wystąpień antypezetpeerowskich, a jedynie u 15,2% wzbudziły one sprzeciw.

Następnie sprawdzono (tab. 2), jak osoby oceniające z oburzeniem lub zrozumieniem wystąpienia przeciw PZPR odnoszą się do wystąpień przeciw ZSRR.

Tabela 2

w procentach

Wystąpienia antypezetpeerowskie	Wystąpienia antyradzieckie	
	oburzenie	zrozumienie
Oburzenie	90,9	3,1
Zrozumienie	22,8	48,9

W przypadku tabeli 2 wyniki nie układają się już tak jednoznacznie jak w tabeli 1. Co prawda, wśród tych, którzy z oburzeniem odnosili się do wystąpień antypezetpeerowskich 90,9% miało taki sam stosunek do demonstracji antyradzieckich, ale wśród traktujących je ze zrozumieniem tylko 48,9% tak samo odniosło się do wystąpień antyradzieckich, natomiast aż u 22,8% respondentów budziły one sprzeciw.

Istnieje zatem duża zbieżność między oceną wystąpień antypezetpeerowskich i antyradzieckich. Jednak ze względu na fakt, że prawie połowa spośród tych, którzy wykazują zrozumienie dla wy-

stąpien przeciw PZPR, z oburzeniem odniosła się do wystąpień antyradzieckich, związek ten nie jest jednoznaczny.

Dowodzi to, że wystąpienia antypezetpeerowskie i antyradzieckie nie są postrzegane przez ankietowanych w ten sam sposób. Innymi słowy: nie zawsze ktoś, kto np. popiera wystąpienia przeciw PZPR, będzie również popierał wystąpienia antyradzieckie.

2. Postulowany sposób reakcji służb porządkowych w przypadku wystąpień antypezetpeerowskich i antyradzieckich

Na pytanie: *Jak Pana(i) zdaniem, powinny wobec ludzi okupujących budynki byłej PZPR postąpić siły porządkowe?* respondenci odpowiedzieli: *powinny nawet siłą nakłonić do rozejścia się (23,5%), powinny tylko nawoływać do rozejścia się (44,8%), nie powinny w ogóle interweniować (16,7%).* Pozostali - w liczbie 15% - wybrało odpowiedź *trudno powiedzieć.*

Na identyczne pytanie, tylko dotyczące osób biorących udział w wystąpieniach antyradzieckich, rozkład odpowiedzi był następujący: *powinny nawet siłą nakłonić do rozejścia się - 29,8%, powinny tylko nawoływać do rozejścia się - 45,3%, nie powinny w ogóle interweniować - 9,6%.* Podobnie jak poprzednio, trudno było zdecydować się na jednoznaczna odpowiedź 15,3% ankietowanych.

Generalnie można powiedzieć, że respondenci widzą potrzebę interwencji sił porządkowych w obu przypadkach, ale postulują formę spokojniejszą niż radykalną. Nieznaczna różnica przy wyborze odpowiedzi: *powinny nawet siłą nakłonić do rozejścia się lub nie powinny w ogóle interweniować* pojawia się w zależności od tego, czy dotyczy wystąpienia antypezetpeerowskiego czy antyradzieckiego (tab.3).

Zestawienie w tabeli 3 świadczy o tym, że w przypadku wystąpień antyradzieckich badani skłonni byli wybierać częściej rozwiązanie radykalne dla sił porządkowych niż niereagowanie w ogóle.

Tabela 3

w procentach

Interwencja sił porządkowych	Wystąpienia anty-	
	pezetpee-rowskie	radzieckie
Powinny nawet siłą nakłonić do rozejścia się	23,5	29,8
Nie powinny w ogóle interweniować	16,7	9,6

3. Podział majątku pozostałego po PZPR

Na pytanie: *Z którym z poglądów na temat majątku byłej PZPR zgadza się Pan(i) ankiетowani odpowiedzieli następująco: nie wchodząc w szczegóły, państwo powinno przejąć cały majątek partii - 44,9%, rząd powinien zdecydować o majątku PZPR po ustaleniu, co było własnością państwa, a co partii - 39,1%, majątek należy się nowej partii, tzn. Socjaldemokracji Rzeczpospolitej Polskiej - 1,3%.*

Nie zdołało jednoznacznie zakwalifikować swoich poglądów 10,7% ankiетowanych.

Przyjęto, że osoby, które były za radykalnym sposobem reagowania sił porządkowych są również sympatykami PZPR. Za wyznacznik sympatii ankiетowanego do byłej PZPR uznano odpowiedzi na pytanie o losy majątku po niej. Przy takim założeniu sympatykami byłyby osoby uważające, że majątek po tej partii powinien zostać przekazany jej następczyni - Socjaldemokracji Rzeczpospolitej Polskiej. W opozycji do sympatyków byłiby przeciwnicy. Ci wskazaliby na rozwiązanie zabrania całego majątku po PZPR przez państwo. Pomiedzy tymi dwiema skrajnymi postawami uplasowaliby się respondenci utożsamiający się z poglądem, że rząd powinien najpierw ustalić, co należało do partii, a co do państwa, i dopiero podjąć decyzję.

Przyjrzyjmy się zestawieniu w tab.4. Z porównania danych wiadać, że zwolennicy radykalnego reagowania sił porządkowych nie są w przeważającej większości sympatykami PZPR, tj. wybierającymi pogląd (3). Co ciekawe, częściej wybierają pogląd (2), a więc wyjście nawiązujące do porządku prawnego.

Tabela 4

w procentach

Sposób interwencji sił porządkowych wobec występowań antypezetpeerowskich	Poglądy na temat majątku po PZPR:		
	nie wchodząc w szczegóły, państwo powinno przejąć cały majątek partii (1)	rząd powinien zdecydować o majątku PZPR po ustaleniu, co było własnością państwa, a co partii (2)	majątek należy się nowej partii, tzn. Socjaldemokracji Rzeczypospolitej Polskiej (3)
Powinny nawet siłą nakłonić do rozejścia się	26,1	59,7	6,0
Powinny tylko nawoływać do rozejścia się	48,4	38,9	4,5
Nie powinny w ogóle interweniować	69,6	20,4	2,0

Podobnie dzieje się w przypadku zestawienia (tab. 5) zmiennej "pogląd na temat majątku byłej PZPR" ze zmienną "stosunek do wydarzeń antypezetpeerowskich". I tu - podobnie jak poprzednio

Tabela 5

w procentach

Ocena wystąpień przeciw PZPR	Poglądy na temat majątku po PZPR:		
	nie wchodząc w szczegóły, państwo powinno przejąć cały majątek partii (1)	rząd powinien zdecydować o majątku PZPR po ustaleniu, co było własnością państwa, a co partii (2)	majątek należy się nowej partii, tzn. Socjaldemokracji Rzeczypospolitej Polskiej (3)
Oburzenie	28,4	58,2	5,8
Obojętność	44,1	38,7	4,9
Zrozumienie	69,6	23,0	2,0

wśród tych, którzy byli oburzeni wystąpieniami antypartyjnymi - pojawił się najczęściej pogląd (2) na temat majątku po PZPR.

Wyniki te świadczą o tym, że zarówno ci, którzy postulowali radykalny sposób reakcji służb porządkowych w przypadku wystąpień antypezetpeerowskich, jak i ci, którzy z oburzeniem reagowali na takie wystąpienia - nie czynili tego wyłącznie z powodu sympatii do PZPR. Można przypuszczać, że ankietowani kierowali się również innymi względami, jak:

- niechęcią do wystąpień społecznych w ogóle, zamiłowaniem do porządku społecznego,

- zmęczeniem trudnymi warunkami życia codziennego, chęcią spokoju, obawą przed niepokojami społecznymi itp.

Za tym ostatnim przypuszczeniem mogą przemawiać zestawienia wyników odpowiedzi na pytania ze strony 2, oraz w tabelach 2,3 dotyczących różnic między wystąpieniami antypartyjnymi a antyradzieckimi. Okazuje się, że drugi rodzaj wystąpień prowokuje u ankietowanych radykalniejsze odpowiedzi:

- częściej ankietowani wskazywali oburzenie przy ocenie wystąpień antyradzieckich niż kiedy przedmiotem były ataki na PZPR - pytania na str. 2;

- wśród zwolenników wystąpień antypezetpeerowskich około połowa była przeciwko wystąpieniom antyradzieckim - tab. 2;

- przy wystąpieniach przeciw ZSRR częściej ankietowani wybierali wariant radykalnego sposobu reakcji służb porządkowych niż przy wystąpieniach antypezetpeerowskich - tab.3.

Rozpatrując odpowiedzi na pytania zawarte w komunikacie według cech społeczno-demograficznych ankietowanych (tab.1-5 aneksu), można zauważyć, że:

- Najczęściej z oburzeniem do wystąpień zarówno antypezetpeerowskich, jak i antyradzieckich odnosili się respondenci w wieku 40-49 lat, osoby z wykształceniem średnim lub wyższym, należący do związków skupionych w OPZZ, natomiast ze zrozumieniem - ludzie młodzi (do 29 lat), osoby z wykształceniem ponadpodstwowym lub zasadniczym zawodowym, członkowie "Solidarności" (tab.1 i 2 aneksu).

• Pogląd, że *siły porządkowe powinny nawet siłą nakłonić do rozejścia się* w odniesieniu do obu tych wystąpień, najczęściej wyrażali mężczyźni, osoby powyżej czterdziestu lat, ludzie z wykształceniem średnim i wyższym, członkowie związków skupionych w OPZZ, opinię zaś, że *siły porządkowe nie powinny w ogóle interweniować* - młodzi (do 29 lat), osoby z wykształceniem zawodowym i średnim, członkowie "Solidarności" (tab. 3 i 4 aneksu).

• Za tym, aby majątek byłej PZPR przejęło w całości państwo najczęściej opowiadali się młodzi (do 29 lat), osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, należący do "Solidarności", natomiast z poglądem, że *rząd powinien zdecydować o majątku byłej PZPR po ustaleniu, co należało do partii, a co do państwa*, najczęściej zgadzali się ludzie w wieku 30-59 lat, osoby z wykształceniem wyższym, członkowie związków skupionych w OPZZ (tab. 5 aneksu).

x

x

x

Podsumowując, można powiedzieć, że ankietowani najczęściej z oburzeniem odnosili się do wystąpień antyradzieckich i antypezetpeerowskich. Byli zdecydowani, aby w stosunku do obydwu wystąpień interweniowały służby porządkowe, które demonstrantów *powinny tylko nawoływać do rozejścia się*.

Okazało się również, że wystąpienia przeciw PZPR i przeciw ZSRR postrzegane są w sposób zróżnicowany. Wystąpienia antyradzieckie są zjawiskiem prawdopodobnie bardziej drażliwym społecznie niż antypezetpeerowskie.

ANEKS

Tabela 1

w procentach

Cechy badanych	Odpowiedzi na pytanie: <i>Czy do osób zajmujących, okupujących budynki byłej PZPR odnosi się Pan(i):</i>				Liczba osób
	z oburzeniem	z obojętnością	ze zrozumieniem	trudno powiedzieć	
Ogółem	32,2	26,0	29,9	11,8	1498
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	31,2	25,7	34,6	8,5	717
Kobiety	33,2	26,4	25,5	14,9	780
<u>Wiek</u>					
Do 29	17,3	32,4	38,8	11,5	330
30-39	30,7	26,2	31,9	11,1	404
40-59	41,0	24,4	25,3	9,3	451
60 i więcej lat	37,3	21,5	24,8	16,4	311
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	29,2	24,3	31,8	14,6	575
Miasto	34,2	27,1	28,7	10,0	922
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	31,2	26,3	27,5	15,0	619
Zasadnicze zawodowe	25,9	28,4	35,5	10,2	324
Średnie	30,7	28,2	31,5	9,6	397
Ponadśrednie	53,2	14,6	24,1	8,2	158
<u>Zatrudnienie</u>					
Pracownicy gospodarki społecznej	34,5	25,9	30,3	9,2	779
Rolnicy	34,1	26,8	25,0	14,0	164
Emeryci i renciści	38,2	20,8	26,0	14,9	288
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>					
Bardzo zła i zła	32,3	22,3	29,9	15,5	291
Raczej zła	26,5	26,5	32,9	14,1	377
Przeciętna	34,9	27,2	27,8	10,1	694
Raczej dobra	33,3	26,3	32,3	8,1	99
Bardzo dobra i dobra	36,1	27,8	33,3	2,8	36
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>					
Należący do:					
- "Solidarności"	22,4	28,0	42,3	7,3	246
- związków skupionych w OPZZ	61,4	16,8	15,8	5,9	101
Nie należący do żadnych	30,8	26,5	29,0	13,7	1110

Tabela 2

w procentach

Cechy badanych	Odpowiedzi na pytanie: <i>Czy do osób biorących udział w wystąpieniach antyradzieckich odnosi się Pan(i):</i>				Liczba osób
	z oburzeniem	z obojętnością	ze zrozumieniem	trudno powiedzieć	
Ogółem	44,9	23,4	18,2	13,4	1498
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	45,5	23,3	21,2	10,0	717
Kobiety	44,5	23,6	15,4	16,5	780
<u>Wiek</u>					
Do 29	25,2	31,8	28,5	14,5	330
30-39	46,5	24,8	18,8	9,9	404
40-59	53,2	20,2	14,0	12,6	451
60 i więcej lat	51,8	17,7	12,5	18,0	311
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	44,3	21,6	17,9	16,2	575
Miasto	45,2	24,6	18,4	11,7	922
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	43,0	23,9	17,6	15,3	619
Zasadnicze zawodowe	36,4	25,9	25,3	12,3	324
Średnie	46,3	25,4	16,6	11,6	397
Ponadśrednie	66,5	11,4	10,1	12,0	158
<u>Zatrudnienie</u>					
Pracownicy gospodarki uspołecznionej	47,8	23,0	17,7	11,6	779
Rolnicy	47,6	22,6	13,4	16,5	164
Emeryci i renciści	50,3	17,4	16,3	16,0	288
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>					
Bardzo zła i zła	43,0	21,0	19,2	16,8	291
Raczej zła	36,9	29,2	19,1	14,9	377
Przeciętna	49,0	22,5	17,0	11,5	694
Raczej dobra	49,5	19,2	18,2	13,1	99
Bardzo dobra i dobra	52,8	13,9	25,0	8,3	36
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>					
Należący do:					
- "Solidarności"	40,7	26,8	22,8	9,8	246
- związków skupionych w OPZZ	76,2	9,9	8,9	5,0	101
Nie należący do żadnych	42,1	24,2	18,4	15,3	1110

Tabela 3

w procentach

Cechy badanych	Odpowiedzi na pytanie: <i>Jak, Pana(i) zdaniem, powinny wobec ludzi zajmujących, okupujących budynki byłej PZPR postąpić siły porządkowe?</i>				Liczba osób
	powinny nawet siłą nakłonić do zejścia się	powinny tylko nawoływać do zejścia się	nie powinny w ogóle interweniować	trudno powiedzieć	
Ogółem	23,5	44,8	16,7	15,0	1497
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	27,2	40,9	18,5	13,4	717
Kobiety	20,2	48,4	15,0	16,4	779
<u>Wiek</u>					
Do 29	13,6	45,5	23,6	17,3	330
30-39	22,0	49,0	15,8	13,1	404
40-59	28,4	42,4	15,5	13,7	451
60 i więcej lat	28,7	42,3	12,3	16,8	310
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	20,7	45,7	17,7	15,8	575
Miasto	25,2	44,3	16,1	14,4	921
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	23,0	43,5	15,4	18,1	618
Zasadnicze zawodowe	18,8	46,3	19,4	15,4	324
Średnie	24,2	44,6	18,4	12,8	397
Ponadśrednie	33,5	47,5	12,0	7,0	158
<u>Zatrudnienie</u>					
Pracownicy gospodarki uspołecznionej	23,9	45,3	17,6	13,2	779
Rolnicy	25,0	43,9	12,2	18,9	164
Emeryci i renciści	28,2	43,9	12,9	15,0	287
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>					
Bardzo zła i zła	25,4	38,1	18,6	17,9	291
Raczej zła	20,7	43,8	19,6	15,9	377
Przeciętna	23,5	47,9	14,0	14,6	693
Raczej dobra	28,3	46,5	15,2	10,1	99
Bardzo dobra i dobra	25,0	44,4	27,8	2,8	36
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>					
Należący do:					
- "Solidarności"	19,5	43,5	24,0	13,0	246
- związków skupionych w OPZZ	34,7	47,5	12,9	5,0	101
Nie należący do żadnych	22,8	45,4	15,5	16,3	1109

Tabela 4

w procentach

Cechy badanych	Odpowiedzi na pytanie: <i>Jak, Pana(i) zdaniem, powinny wobec ludzi biorących udział w wystąpieniach antyradzieckich postępować siły porządkowe?</i>				Liczba osób
	powinny nawet siłą nakłaniać do rozejścia się	powinny tylko nawoływać do rozejścia się	nie powinny w ogóle interweniować	trudno powiedzieć	
Ogółem	29,8	45,3	9,6	15,3	1498
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	33,6	41,4	11,4	13,5	717
Kobiety	26,2	49,0	7,9	16,9	780
<u>Wiek</u>					
Do 29	17,0	45,8	17,3	20,0	330
30-39	30,0	49,5	8,2	12,4	404
40-59	34,6	43,2	7,8	14,4	451
60 i więcej lat	36,0	42,4	6,1	15,4	311
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	27,0	46,6	11,1	15,3	575
Miasto	31,5	44,6	8,7	15,3	922
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	27,6	45,2	8,6	18,6	619
Zasadnicze zawodowe	25,6	46,0	13,3	15,1	324
Średnie	32,2	44,8	10,6	12,3	397
Ponadśrednie	40,5	45,6	3,8	10,1	158
<u>Zatrudnienie</u>					
Pracownicy gospodarki uspołecznionej	30,6	46,9	9,0	13,6	779
Rolnicy	34,1	36,6	6,7	22,6	164
Emeryci i renciści	35,8	42,7	8,0	13,5	288
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>					
Bardzo zła i zła	30,2	36,4	13,4	19,9	291
Raczej zła	25,2	47,7	10,9	16,2	377
Przeciętna	31,1	47,3	7,5	14,1	694
Raczej dobra	35,4	48,5	7,1	9,1	99
Bardzo dobra i dobra	30,6	47,2	13,9	8,3	36
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>					
Należący do:					
- "Solidarności"	27,6	48,4	12,6	11,4	246
- związków skupionych w OPZZ	39,6	46,5	4,0	9,9	101
Nie należący do żadnych	28,9	44,8	9,7	16,6	1110

Tabela 5

w procentach

Cechy badanych	Odpowiedzi na pytanie: Z którym z poglądów na temat majątku byłej PZPR zgadza się Pan(i)?					Liczba osób
	nie wchodząc w szczegóły, państwo powinno przejąć cały majątek partii	rząd powinien zdecydować o majątku PZPR po ustaleniu, co było własnością państwa, a co partii	majątek należy się nowej partii, tzn. Socjaldemokracji Rzeczypospolitej Polskiej	trudno powiedzieć	mam inne zdanie	
Ogółem	44,9	39,1	3,9	10,7	1,3	1498
<u>Płeć</u>						
Mężczyźni	48,0	40,4	4,2	6,3	1,0	717
Kobiety	41,9	37,8	3,7	14,9	1,5	780
<u>Wiek</u>						
Do 29	49,4	31,5	3,9	12,7	2,1	330
30-39	45,5	43,3	2,7	7,4	1,0	404
40-59	43,0	43,0	4,7	8,0	1,1	451
60 i więcej lat	42,1	36,0	4,5	16,7	0,6	311
<u>Miejsce zamieszkania</u>						
Wieś	43,3	38,4	4,2	12,7	1,4	575
Miasto	45,9	39,4	3,8	9,5	1,2	922
<u>Wykształcenie</u>						
Podstawowe	44,6	34,7	3,6	16,0	1,0	619
Zasadnicze zawodowe	51,5	34,3	4,3	8,3	1,5	324
Średnie	44,3	41,8	4,0	7,8	1,8	397
Ponadśrednie	33,5	58,9	4,4	2,5	0,6	158
<u>Zatrudnienie</u>						
Pracownicy gospodarki uspołecznionej	44,9	42,1	4,4	7,6	1,0	779
Rolnicy	40,9	40,2	3,0	15,9	0,0	164
Emeryci i renciści	46,9	32,6	5,2	14,2	0,7	288
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>						
Bardzo zła i zła	45,0	31,3	4,5	16,5	2,4	291
Raczej zła	47,7	37,4	2,4	11,1	1,3	377
Przeciętna	42,8	42,2	5,0	8,9	0,9	694
Raczej dobra	43,4	48,5	1,0	6,1	1,0	99
Bardzo dobra i dobra	58,3	30,6	2,8	8,3	0,0	36
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>						
Należący do:						
- "Solidarności"	56,5	35,8	1,2	5,7	0,8	246
- związków skupionych w OPZZ	34,7	47,5	8,9	5,9	2,0	101
Nie należący do żadnych	43,5	38,6	4,1	12,4	1,4	1110